

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 114 din 19 februarie 2010

HOTĂRÂREA
din 25 martie 2008,
definitivă la 1 decembrie 2008,
în Cauza Vitan împotriva României
(Cererea nr. 42.084/02)

În Cauza Vitan împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Luis López Guerra, judecători, și din Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 4 martie 2008

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 42.084/02) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Floricel Vitan (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 7 noiembrie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul a fost reprezentat de „Romanian Imprisonment Watch“, o organizație neguvernamentală cu sediul în Visby, Suedia, până la data de 1 septembrie 2006. După aceasta dată, el a fost reprezentat de domnul G. Mateuț, avocat din Arad. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul său, mai întâi doamna B. Ramașcanu și apoi domnul R.-H. Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul se plânge în mod special de condițiile precare ale detenției sale, de încălcarea secretului corespondenței sale în închisoare, de încălcarea dreptului de apărare și a dreptului la prezumția de nevinovăție.

4. La data de 1 iulie 2005, Curtea a hotărât să comunice Guvernului capetele de cerere întemeiate pe art. 6 §§ 1, 2 și 3 și pe art. 8 din Convenție. Invocând prevederile art. 29 § 3 din Convenție, Curtea a hotărât să analizeze în același timp admisibilitatea și fondul cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în anul 1956 și locuiește în Cluj-Napoca.

6. La data evenimentelor aflate la originea cauzei, reclamantul avea funcția de ofițer de informații în Serviciul independent de protecție și luptă anticorupție (S.I.P.A.).

7. La data de 18 decembrie 2000, G.L. a informat poliția că reclamantul i-a cerut suma de 10.000 mărci germane în schimbul demersurilor făcute de reclamant pentru a-i facilita punerea în libertate în timp ce se afla în detenție la penitenciarul din Gherla.

8. La data de 19 decembrie 2000, reclamantul s-a deplasat la domiciliul lui G.L., care i-a dat 4.500 dolari americani, marcați în prealabil de poliție cu cuvintele „trafic de influență”. Imediat ce reclamantul a luat banii, procurorul militar I.B. și 2 polițiști, însoțiți de 2 martori, au intrat în încăpere și, după ce și-au declinat calitatea, l-au percheziționat pe reclamant. Aceștia au luat bancnotele înmânate reclamantului de către G.L., ce aveau inscripția „trafic de influență”. În continuare, procurorul a întocmit un proces-verbal de flagrant delict de trafic de influență, infracțiune prevăzută de art. 257 din Codul penal. În aceeași zi a fost începută o anchetă penală.

9. La data de 19 decembrie 2000, procurorul I.B. a organizat o conferință de presă cu privire la arestarea reclamantului, în care le-a dat ziariștilor următoarele informații:

„[Reclamantul] (...) trebuia să primească suma de 10.000 mărci germane de la un fost deținut notoriu (...). Este vorba, așadar, de trafic de influență, ce viza și câteva persoane ce făceau parte din autoritățile judiciare. (...) Pe baza informațiilor deținute de noi și de poliție, (...) l-am prins (...) [pe reclamant] în flagrant delict cu suma de 4.500 dolari americani.

(...) Aceste fapte stabilesc vinovăția (...) [reclamantului] în ceea ce privește infracțiunea de trafic de influență. (...)

Ancheta continuă cu privire la alte informații legate de activitatea [reclamantului]. ”

10. Printr-un ordin al ministrului justiției din data de 18 ianuarie 2001, reclamantul a fost suspendat din funcție. Prin aplicarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, acesta a fost trecut în rezervă începând din data de 19 decembrie 2000.

A. Plasarea în arest preventiv a reclamantului și condițiile sale de detenție

11. La data de 19 decembrie 2000, la ordinul procurorilor I.B. și G.V.B., reclamantul a fost plasat în arest preventiv pentru o perioadă de 30 de zile în sediul poliției Cluj. Arestarea preventivă a fost ulterior prelungită de mai multe ori de Tribunalul Militar Teritorial București, ale cărui decizii au fost confirmate de Curtea Militară de Apel București.

12. Reclamantul afirmă că în sediul poliției din Cluj împărțea cu încă două sau 3 persoane o celulă mică, murdară, fără lumină naturală, fără apă curentă sau instalații sanitare.

O scrisoare pe care a primit-o de la soția sa ar fi fost confiscată de procurorul I.B. De asemenea, el susține că i s-a interzis să telefoneze familiei sale.

13. La data de 26 februarie 2001, reclamantul a fost transferat în arestul din București. El susține că nu a avut dreptul să folosească stilou și hârtie și că nu a avut nici radio sau televizor.

14. În luna aprilie 2001, reclamantul a fost transferat la închisoarea București-Jilava, unde scrisorile trimise de familia sa i-ar fi fost fie deschise, fie reținute de autorități.

La data de 11 iunie 2002, o scrisoare trimisă de soția reclamantului i-ar fi fost dată deschisă de către ofițerul B.I. Acesta l-a informat că scrisoarea fusese deschisă de ofițerul F.P. La data de 16 iunie 2002, cu ocazia unui control efectuat în penitenciar de către D.D., comandantul instituției, reclamantul l-ar fi informat despre incidentul ce avusese loc cu câteva zile înainte. Potrivit afirmațiilor reclamantului, D.D. i-ar fi răspuns următoarele:

Ar fi mai bine să nu te mai plângi pentru că, dacă vreau sau dacă «mă interesează» cineva, pot deschide orice scrisoare!

15. Reclamantul a fost dus la Cluj pentru a asista la ședințele de judecată din 20 și 21 august 2001 (vezi paragrafele 29-31 de mai jos), apoi readus la București într-un vagon de transport pentru deținuți, în condiții pe care le consideră precare, deoarece a împărțit o cușetă de 1,5 m² cu încă 3 persoane, dintre care una era bolnavă de tuberculoză. Ceilalți deținuți care împărțeau cușeta cu el erau, după părerea sa, condamnați la pedeapsa închisorii.

16. La data de 8 august 2002, după ce a fost transferat la închisoarea din Aiud, reclamantul a depus în fața Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București o plângere penală împotriva lui D.D., pe care îl acuza că ar fi încălcat secretul corespondenței și că ar fi abuzat de funcția sa.

17. Procurorul militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București a deschis o anchetă judiciară. La data de 4 august 2003, l-a audiat pe D.D., care a negat susținerile reclamantului. La data de 11 august, procurorul militar i-a luat declarație lui N.B., adjunctul lui D.D., care a declarat că ofițerii B.I. și F.N. aveau dreptul să deschidă corespondența în prezența destinatarului, dar că nu aveau dreptul să citească conținutul său. La data de 20 octombrie 2003, procurorul l-a audiat pe ofițerul R.Z., care a confirmat că a deschis scrisorile reclamantului în prezența sa.

18. La data de 20 octombrie 2003, procurorul a dispus neînceperea urmăririi penale în cauză. Acesta a apreciat în mod special că reclamantul nu dovedise faptele susținute.

19. Reclamantul nu a contestat această rezoluție de neîncepere a urmăririi penale nici în fața procurorului ierarhic superior, nici în fața instanțelor.

B. Trimiterea în judecată a reclamantului

20. La data de 2 februarie 2001, printr-un rechizitoriu redactat de procurorii I.B. și G.V.B., reclamantul a fost trimis în judecată în fața Tribunalului Militar Teritorial București.

21. La data de 14 februarie 2001, în prezența avocatului desemnat din oficiu, instanța a prelungit arestarea preventivă a reclamantului. În ceea ce îl privește pe reclamant, acesta era absent.

22. La data de 27 februarie 2001, reclamantul, asistat de avocatul său ales, și coindicatul, I.M., au fost aduși pentru prima oară în fața Tribunalului Militar Teritorial București, la o ședință de judecată în care se discuta prelungirea duratei arestării preventive.

23. La data de 20 martie 2001, reclamantul, prin intermediul avocatului ales, a cerut punerea sa în libertate și a ridicat excepția de nulitate a urmăririi penale, pe motivul că procurorii I.B. și G.V.B. nu au dovedit că au fost însărcinați legal să înceapă această urmărire. Instanța a respins cererea de punere în libertate și a amânat analiza excepției ridicate pentru a putea strânge informații relevante cu privire la ierarhia celor 2 procurori.

24. La data de 10 aprilie 2001, instanța, în prezența reclamantului, care era asistat de 2 avocați aleși, a prelungit arestarea preventivă și a hotărât să audieze 6 martori propuși de parchet. În ciuda mai multor citații de a se prezenta sub escorta poliției, acești martori nu s-au prezentat la ședințele de judecată din 8 și 29 mai, 6, 12 și 24 iulie 2001, la care a fost prezent reclamantul, asistat de apărătorii săi.

25. La data de 15 iunie 2001, instanța l-a audiat pe martorul L.G., în prezența reclamantului și a apărătorilor săi. Ceilalți martori au fost și de această dată absenți.

26. La data de 12 iulie 2001, instanța a respins excepția ridicată de reclamant la data de 10 aprilie 2001, considerând că Parchetul militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție confirmase, printr-o adresă depusă la dosar, că procurorii fuseseră desemnați legal să conducă ancheta penală în cauză.

27. La data de 24 iulie 2001, în prezența reclamantului și a apărătorului său, instanța a hotărât să țină următoarea ședință, prevăzută pentru data de 20 august, la Cluj, unde locuiau martorii care refuzau în continuare să se prezinte.

28. La termenul din 20 august 2001, cei 2 apărători ai reclamantului au lipsit, desemnându-se pe loc un avocat din oficiu. Reclamantul s-a opus față de această desemnare. Soția sa a contestat și ea, la data de 20 august 2001, audierea martorilor în lipsa reprezentantului reclamantului. Totuși, instanța nu a luat în considerare această plângere, nici plângerea pe care reclamantul pretinde că ar fi formulat-o prin intermediul apărătorilor săi.

Constatând că nu a fost formulată nicio altă cerere, instanța a procedat la audierea a 5 martori.

Reclamantul a insistat să fie audiați și ceilalți martori și a propus, prin intermediul avocatului său desemnat din oficiu, o listă cu 4 martori în apărare, motivând utilitatea acestei probe. 2 dintre cei 4 martori propuși au fost admiși și citați de către instanță pentru un nou termen de judecată.

29. La data de 21 august 2001, instanța a ținut o a doua ședință de judecată la Cluj, în care au fost audiați 4 martori ai acușării. În plus, instanța a citat martorii apărării pentru următorul termen de judecată. Reclamantul era reprezentat de același avocat din oficiu ca și mai înainte. De asemenea, instanța a prelungit arestarea preventivă a reclamantului.

30. La data de 18 septembrie 2001, instanța a respins ca nedovedită cererea reclamantului de a-l audia din nou pe V.M., unul dintre martorii care s-au prezentat la data de 20 august 2001. Reclamantul, care era asistat de unul dintre avocații săi, a solicitat fără succes punerea sa în libertate.

31. La data de 16 octombrie 2001, instanța, în prezența reclamantului și a apărătorului său, a audiat alți 2 martori, dintre care un martor propus de reclamant. În aceeași zi, reclamantul a formulat cerere de recuzare împotriva președintelui completului de judecată și a procurorului prezent la ședință. Instanța i-a respins cererea ca nedovedită.

32. La data de 30 octombrie 2001, în prezența reclamantului și a apărătorului său, instanța a prelungit arestarea preventivă.

33. Prin Sentința din data de 6 noiembrie 2001, Tribunalul Militar Teritorial București l-a condamnat pe reclamant la 4 ani de închisoare pentru trafic de influență, pe baza elementelor aflate la dosar, în special a declarațiilor date de martorii L.G., M.G., F.T., G.G., C.N., P.C. și a declarațiilor reclamantului.

34. Procurorul, reclamantul și I.M. au formulat apel împotriva acestei hotărâri. Reclamantul s-a plâns de modul de interpretare a probelor de către tribunal și de refuzul instanței de a-l audia din nou pe martorul V.M. De asemenea, el s-a plâns de respingerea, la data de 12 iulie 2001, a excepției sale privind nulitatea urmăririi penale.

35. La data de 22 ianuarie 2002, Curtea Militară de Apel București a respins toate apelurile. În ceea ce privește apelul reclamantului, curtea a reținut că se dovedise faptul că procurorii fuseseră desemnați în mod legal să înceapă ancheta penală în cauză. În plus, curtea a reținut că probele de la dosar confirmau vinovăția reclamantului, astfel cum a fost stabilită de tribunal.

36. Prin Decizia rămasă definitivă din data de 15 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul introdus de reclamant. Pe baza elementelor de probă depuse la dosar, Curtea Supremă a reținut că în mod corect instanțele au analizat faptele în cauză și au individualizat pedepsele aplicate.

37. La data de 28 mai 2003, reclamantul a fost eliberat condiționat.

II. Dreptul intern pertinent

A. Reglementarea profesiei de avocat

38. Articolul relevant din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat prevede următoarele:

Articolul 38

„Avocatul este dator să studieze temeinic cauzele ce i-au fost încredințate (...), să se prezinte la fiecare termen la instanțele de judecată (...). ”

39. Statutul profesiei de avocat din 31 mai 2001, în vigoare la data evenimentelor, îi impunea avocatului să își asigure substituirea în caz de imposibilitate, de exemplu, de a se prezenta la un termen de judecată.

Articolul 10

„În cazul în care avocatul se află în imposibilitate de a își exercita atribuțiile, el va asigura substituirea sa de către un alt avocat, pentru a nu aduce prejudicii clientului său. ”

B. Procedura plângerii penale prealabile

40. Articolele relevante din Codul de procedură penală (CPP) în vigoare la data evenimentelor prevedeau următoarele:

Articolul 284 alin. 1

Termenul de introducere a plângerii [prealabile]

„În cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o plângere prealabilă, aceasta trebuie să fie introdusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana vătămată a știut cine este făptuitorul.”

C. Căile de atac împotriva actelor procurorului

41. Articolele relevante din CPP în vigoare la data evenimentelor prevedeau următoarele:

Articolul 278

Plângerea contra actelor procurorului

„Plângerea împotriva măsurilor luate sau actelor efectuate de procuror (...) se rezolvă de prim-procurorul parchetului. În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului ori luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către acesta, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior. ”

42. Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 1 iulie 2003 și intrată în vigoare la data de 1 ianuarie 2004, a introdus în CPP noul articol 278¹, care prevede următoarele:

Articolul 278¹

Plângerea în fața judecătorului împotriva rezoluțiilor sau ordonanțelor procurorului de neprimire în judecată

„1. După respingerea plângerii făcute conform art. 275-278 împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale [...] date de procuror, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate, pot face plângere, în termen de 20 de zile de la data comunicării de către procuror a modului de rezolvare, potrivit art. 277 și 278, la judecătorul de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

2. În cazul în care prim-procurorul parchetului sau, după caz, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori procurorul ierarhic superior nu a soluționat plângerea în termenul prevăzut în art. 277, termenul prevăzut în alin. 1 curge de la data expirării termenului inițial de 20 de zile.

3. Dosarul va fi trimis de parchet judecătorului, în termen de 5 zile (...).

4. Persoana față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale (...), precum și persoana care a făcut plângerea se citează (...) Judecătorul, soluționând plângerea, verifică rezoluția sau ordonanța atacată, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei și a oricăror înscrisuri noi prezentate. (...)

8. Judecătorul pronunță una dintre următoarele soluții:

a) respinge plângerea, prin sentință, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată, menținând rezoluția sau ordonanța atacată;

b) admite plângerea, prin sentință, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și trimite cauza procurorului, în vederea începerii sau redeschiderii urmăririi penale;

c) admite plângerea, prin încheiere, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și, când probele existente la dosar sunt suficiente, reține cauza spre judecare; (...).

10. Hotărârea judecătorului pronunțată potrivit alin. 8 lit. a) și b) poate fi atacată cu recurs de procuror, de persoana care a făcut plângerea, de persoana față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale (...), precum și de orice altă persoană ale cărei interese legitime sunt vătămate. (...)

12. Judecătorul este obligat să rezolve plângerea în termen de cel mult 30 de zile de la primirea acesteia. ”

43. În ceea ce privește rezoluțiile parchetului adoptate înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, art. IX și XI din Legea nr. 281/2003 prevăd următoarele:

Articolul IX

„5. În cazul rezoluțiilor de neîncepere a urmăririi penale (...) date de procuror până la intrarea în vigoare a prezentei legi, termenul de introducere a plângerii prevăzute în art. 278¹ din Codul de procedură penală este de un an și curge de la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă nu s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale. ”

Articolul XI

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se pune în aplicare (...) de la data de 1 ianuarie 2004. ”

D. Statutul procurorilor militari și al personalului din penitenciare

44. Prevederile referitoare la statutul procurorilor militari erau cuprinse, la data evenimentelor, în Legea nr. 54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare și aveau următorul conținut:

Articolul 17

„Atribuțiile Ministerului Public sunt îndeplinite prin procurori militari constituiți în parchete militare, pe lângă fiecare instanță militară. ”

Articolul 23

„(...) procurorii militari au calitatea de magistrați și fac parte din corpul magistraților. ”

Articolul 24

Poate fi numit magistrat militar persoana care (...) are calitatea de ofițer activ.

Articolul 30

„Magistrații militari sunt militari activi și au toate drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate. (...) Acordarea gradelor militare și înaintarea în grad a magistraților militari se fac potrivit normelor aplicabile cadrelor permanente din Ministerul Apărării Naționale. ”

Articolul 31

„Încălcarea de către magistrații militari a normelor stabilite prin Regulamentul disciplinei militare atrage răspunderea lor în conformitate cu prevederile acestuia. ”

45. La data evenimentelor din prezenta cauză, direcția generală a penitenciarelor aparținea de Ministerul Justiției, însă personalul din penitenciare era asimilat personalului militar activ, având grade militare (vezi art. 1 și 2 din Legea nr. 10/1990 privind proclamarea zilei naționale a României și art. 4 § 24 din Hotărârea Guvernului nr. 736/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției). Între timp, personalul din penitenciare a fost demilitarizat prin Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 581 din 30 iunie 2004 și intrată în vigoare la data de 28 septembrie 2004.

E. Legea privind executarea pedepselor

46. Prevederile relevante din Legea nr. 23/1969 privind executarea pedepselor, în vigoare la data evenimentelor în cauză, erau următoarele:

Articolul 17

„Condamnații au dreptul (...) de a primi și trimite corespondență și sume de bani.”

Articolul 20

„Corespondența, cărțile, ziarele și revistele, al căror conținut este apreciat de comandantul penitenciarului ca necorespunzător procesului de reeducare al condamnatului, se rețin și se păstrează la locul de deținere, predându-i-se acestuia la punerea în libertate.

Corespondența cu conținut necorespunzător se înaintează, dacă este cazul, organelor competente.”

47. Această lege a fost înlocuită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2003 privind unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 27 iunie 2003, care prevede modalitățile și procedura pentru contestarea deciziilor comandantului penitenciarului cu privire la restricțiile aduse secretului corespondenței.

F. Legea privind statutul cadrelor militare⁴⁸. Legea nr. 80/1995 prevede următoarele:

Articolul 89

„(1) Hotărârea privind menținerea în activitate a cadrelor militare pentru care s-a început urmărirea penală sau care sunt trimise în judecata instanțelor militare se ia după soluționarea cauzei de către parchetul militar ori de către instanța de judecată militară.

(2) În acest interval de timp ofițerii arestați (...) se suspendă din funcție (...).

(3) Ofițerii (...) condamnați, care anterior au fost suspendați din funcții, se trec în rezervă începând cu data suspendării.”

G. Infracțiunea flagrantă

49. Articolele relevante din CPP, în vigoare la data evenimentelor, prevedeau următoarele:

Articolul 465 alin. 1

„Este flagrantă infracțiunea descoperită în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire (...)”

Articolul 467 alin. 1

„Organul de urmărire penală sesizat întocmește un proces-verbal, în care consemnează cele constatate cu privire la fapta săvârșită. În procesul-verbal se consemnează de asemenea declarațiile învinuitului și ale celorlalte persoane ascultate.”

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 6 §§ 1 și 3 din Convenție

50. Reclamantul invocă mai multe încălcări ale drepturilor sale garantate de art. 6 §§ 1 și 3 lit. b), c) și d) din Convenție.

Considerând că nu i s-a analizat în mod echitabil cauza, reclamantul se plânge în special de refuzul președintelui Tribunalului Militar Teritorial București de a-i permite accesul la dosar și de faptul că, în mai multe rânduri, instanțele au judecat în aceeași zi fondul cauzei și plângerile împotriva prelungirii arestării preventive, ceea ce l-a împiedicat să fie prezent la toate ședințele de judecată. De asemenea, el se plânge de faptul că tribunalul a audiat martori la datele de 20 și 21 august 2001, în lipsa avocatului pe care și l-a ales anterior. În final, el se plânge că tribunalul a refuzat, fără nicio motivație, să audieze martorii apărării și să îl audieze din nou pe martorul V.M.

Art. 6 prevede următoarele în părțile sale relevante:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî (...) asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)

3. Orice acuzat are, în special, dreptul: (...)

b)să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c)să se apere el însuși sau să fie arestat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d)să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării; (...) ”

A. Asupra admisibilității

51. Curtea constată că această parte a cererii nu este vădit neîntemeiată în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea constată că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, aceasta trebuie declarată admisibilă.

B. Asupra fondului

52. Guvernul evidențiază faptul că avocatul reclamantului nu a informat instanța despre imposibilitatea sa de a se prezenta și nici despre faptul că nu și-a numit niciun alt avocat care să-l substituie la termenul de judecată din data de 20 august 2001, deși cunoștea data stabilită pentru această ședință de judecată. În plus, Guvernul consideră că avocatul numit din oficiu și-a îndeplinit în întregime obligațiile, asigurându-i reclamantului o apărare corespunzătoare.

53. Reclamantul nu a prezentat observații în această privință.

54. Deoarece cerințele paragrafului 3 din art. 6 reprezintă aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil garantat de paragraful 1, Curtea va analiza capetele de cerere formulate de reclamant din perspectiva acestor două texte coroborate (*Doorson împotriva Olandei*, Hotărârea din 26 martie 1996, Culegere de hotărâri și decizii 1996-II, pp. 469-470, § 66).

55. În ceea ce privește mai ales admisibilitatea probelor, Curtea reamintește că această chestiune aparține în primul rând de regulile de drept intern și că, în principiu, instanțelor naționale le revine obligația de a aprecia probele de la dosar. Obligația stabilită în sarcina Curții prin Convenție constă în special în a cerceta dacă procedura, privită în ansamblul ei, a avut un caracter echitabil [vezi, printre altele, *Doorson*, menționată mai sus, p. 470, § 67, *Van Mechelen și alții împotriva Olandei*, Hotărârea din 23 aprilie 1997, Culegere 1997-III, p. 711, § 50, *Sadak și alții împotriva Turciei*, nr. 29.900/96, 29.901/96, 29.902/96 și 29.903/96, § 63, CEDO 2001-VIII, și *Craxi împotriva Italiei* (nr. 1), nr. 34.896/97, § 84, 5 decembrie 2002]. 56. În speță, Curtea observă că reclamantul se plânge de faptul că instanțele interne nu l-au reaudiat pe M.V., astfel cum solicitase. Totuși, Curtea observă că M.V. a fost audiat prima oară în prezența reclamantului și a avocatului său desemnat din oficiu. În continuare, cererea reclamantului de a audia din nou martorul a fost analizată de instanță înainte de a fi respinsă. În orice caz, din dosar nu rezultă că declarația lui M.V. ar fi fost decisivă în soluția dată pe fondul cauzei.

Curtea mai observă că instanța militară a audiat martori ai apărării propuși de reclamant și că plângerile reclamantului și ale avocatului său cu privire la admiterea probelor au fost analizate de instanțele sesizate.

57. În mod similar, Curtea constată că, deși reclamantul se plânge de lipsa de timp necesar pentru a-și pregăti apărarea și de refuzul președintelui instanței de a-i permite accesul la dosar, reclamantul nu a solicitat o prelungire a termenelor acordate de instanțe – nici personal, nici prin intermediul avocaților săi – și că nici nu s-a plâns de un pretins refuz de a i se permite accesul la dosar. În orice caz, din niciun element din dosar nu rezultă că dreptul la apărare al reclamantului a fost încălcat.

58. Curtea notează faptul că, exceptând cele două ședințe de judecată ținute la Cluj, reclamantul a fost asistat pe toată durata procedurii litigioase de către unul sau chiar 2 apărători aleși.

59. În ceea ce privește desemnarea unui avocat din oficiu pentru ședințele din 20 și 21 august 2001, Curtea reamintește că, dincolo de importanța relațiilor de încredere dintre avocat și client, nu se poate conferi un caracter absolut dreptului garantat de art. 6 § 3 c). El este în mod necesar supus anumitor limitări atunci când, așa cum este cazul în speță, instanțele au obligația de a hotărî dacă interesele justiției impun asigurarea unui apărător numit din oficiu pentru acuzat. Desemnând un astfel de avocat, instanțele naționale trebuie, desigur, să țină cont de voința acuzatului. Totuși, ele pot să treacă dincolo de această limită dacă există motive întemeiate și suficiente de a considera că interesele justiției o impun (*Croissant împotriva Germaniei*, Hotărârea din 25 septembrie 1992, seria A, nr. 237-B, § 29).

60. În speță, Curtea observă că reclamantul era reprezentat la data respectivă de 2 avocați aleși, care cunoșteau data ședințelor de judecată în discuție și faptul că acestea urmau să aibă loc la Cluj. Cu toate acestea, ei nu s-au prezentat în fața instanței și nu și-au asigurat substituirea, în ciuda prevederilor exprese ale legii în materie.

61. Avocații nu au cerut amânarea cauzei, nici nu au informat instanța despre absența lor. Plângerea făcută de soția reclamantului nu poate complini aceste carențe. În plus, la următorul termen de judecată din data de 18 septembrie 2001, avocatul ales al reclamantului, care a fost prezent, nu a contestat faptul că martorii au fost audiați în lipsa sa.

62. În plus, Curtea observă că tribunalul militar a hotărât să se deplaseze la Cluj pentru a-i putea audia pe martorii care refuzaseră să se prezinte în București, în ciuda avertismentelor repetate din partea instanței.

63. Prin urmare, hotărârea instanței de a continua analizarea cauzei și de a audia martorii este justificată, cu atât mai mult cu cât reclamantului i s-a acordat un avocat din oficiu, care a asigurat o apărare corespunzătoare. În acest sens, Curtea observă că reclamantul nu s-a plâns în fața instanțelor interne de o lipsă de diligență a avocatului său desemnat din oficiu.

64. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a constata că cerințele art. 6 §§ 1 și 3 au fost respectate de instanțele interne. Prin urmare, nu a avut loc încălcarea acestor prevederi din Convenție.

II. Asupra pretensei încălcări a art. 6 § 2 din Convenție

65. Reclamantul consideră că declarațiile date în fața mass-mediei de procurorul I.B., la data de 19 decembrie 2000, au constituit o încălcare a prezumției de nevinovăție conform art. 6 § 2 din Convenție, care prevede următoarele:

„2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. ”

A. Asupra admisibilității

66. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea constată că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, acesta trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

67. Guvernul consideră că judecătorii care au analizat cauza nu au fost influențați de declarațiile procurorului date la conferința de presă și și-au îndeplinit sarcina cu respectarea tuturor garanțiilor unui proces echitabil. De asemenea, Guvernul reamintește că prezumția de nevinovăție a unui inculpat nu împiedică organele judiciare să informeze publicul asupra anchetelor penale în curs de desfășurare.

68. Reclamantul nu a formulat observații în această privință.

69. Curtea reamintește în primul rând că prezumția de nevinovăție, consacrată de art. 6 § 2 din Convenție, este o condiție a unui proces echitabil și prevede ca niciun reprezentant al statului să nu declare că o persoană este vinovată de o infracțiune înainte ca vinovăția sa să fi fost stabilită de instanță, încălcarea prezumției de nevinovăție putând, prin urmare, să emane nu numai de la un judecător sau o de la o instanță, ci și de la alte autorități publice [*Allenet de Ribemont împotriva Franței*, Hotărârea din 10 februarie 1995, seria A nr. 308, p. 17, § 38, *F.A. împotriva Turciei* (dec.), nr. 36.094/97, 11 mai 1999, și *Y.B. și alții împotriva Turciei*, nr. 48.173/99 și 48.319/99, §§ 43-44, 28 octombrie 2004].

Curtea subliniază importanța alegerii cuvintelor de către agenții statului în declarațiile pe care le formulează înainte ca o persoană să fi fost judecată și recunoscută ca vinovată de o infracțiune (*Daktaras împotriva Lituaniei* nr. 42.095/98, § 41, CEDO 2000-X).

În final, aceasta reamintește că problema încălcării prezumției de nevinovăție trebuie analizată în contextul circumstanțelor particulare în care au fost formulate afirmațiile litigioase (*Daktaras*, menționată mai sus, § 43).

70. În cauza de față, procurorul însărcinat cu efectuarea anchetei penale împotriva reclamantului a afirmat, la data de 19 decembrie 2000, cu ocazia unei conferințe de presă, că reclamantul era vinovat de trafic de influență, deși vinovăția sa nu a fost stabilită legal decât la data de 15 mai 2002, data la care s-a pronunțat decizia definitivă în speță (*Allenet de Ribemont*, menționată mai sus, p. 16, § 35, și, *mutatis mutandis*, *Minelli împotriva Elveției*, Hotărârea din 25 martie 1983, seria A nr. 62, pp. 16-17, § 32). De asemenea, acesta nu și-a nuanțat cuvintele și nici nu a avut grijă să le situeze în contextul procedurii aflate pe rol împotriva reclamantului.

În aceste circumstanțe, Curtea apreciază că declarația făcută de procuror a putut să fie percepută ca o declarație oficială în sensul că reclamantul era vinovat, deși vinovăția sa nu fusese încă stabilită legal, în sensul jurisprudenței menționate mai sus.

71. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a constata că a avut loc încălcarea art. 6 § 2 din Convenție.

III. Asupra pretensei încălcări a art. 8 din Convenție

72. Reclamantul susține că a avut loc o încălcare a secretului corespondenței de către responsabilii închisorii București-Jilava, cu încălcarea art. 8 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Asupra admisibilității

73. Guvernul invocă excepția de neepuizare a căilor de atac interne, în măsura în care reclamantul nu a atacat în fața instanțelor rezoluția de neîncepere a urmăririi penale a procurorului militar din data de 20 octombrie 2003.

În opinia sa, această procedură, prevăzută de art. 278¹ din CPP modificat la data de 24 iunie 2003 și care a intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2004, era accesibilă și eficientă în speță. Guvernul își sprijină argumentația pe 9 hotărâri prin care instanțele interne au statuat cu privire la recursuri de acest tip, în contextul unor plângeri penale îndreptate atât împotriva unor persoane private, cât și împotriva unor notari publici (pentru preținse ilegalități în încheierea contractelor în fața notarului) sau primari (în calitatea lor de președinți ai comisiilor administrative pentru restituirea terenurilor confiscate) sau al unei plângeri penale împotriva unui polițist, pentru abuz în serviciu.

74. Reclamantul nu a prezentat observații în această privință.

75. Curtea apreciază, având în vedere esența capătului de cerere formulat de reclamant, că această excepție a Guvernului trebuie conexată cu analiza fondului cauzei.

76. În plus, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea constată că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, acesta trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

77. Părțile nu au prezentat observații pe fondul capătului de cerere.

78. Curtea reamintește că - a fortiori - cenzura corespondenței deținuților și controlul acestora de către autorități constituie o ingerință în dreptul acestora la respectarea corespondenței lor (vezi, de exemplu, *Calogero Diana împotriva Italiei*, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, Culegere 1996-V, p. 1.775, § 28).

79. În speță, reclamantul susține în special că scrisoarea sa din data de 11 iunie 2002 i-a fost predată deschisă de către autoritățile penitenciarului, fapt necontestat de Guvern. Prin urmare, reclamantul poate să pretindă în mod rezonabil că a suferit o ingerință în drepturile sale garantate de art. 8 din Convenție.

80. Curtea constată că plângerea penală formulată în temeiul art. 195 din Codul penal împotriva comandantului penitenciarului a ocazionat o anchetă penală supravegheată de procurorul militar. Procurorul s-a limitat să ia depoziția comandantului instituției penitenciare și a altor ofițeri considerați răspunzători cu corespondența, fără însă a-l audia pe ofițerul care a distribuit scrisoarea în cauză, pe reclamant sau pe alți deținuți.

81. Curtea observă că, la data evenimentelor, procurorii militari erau, ca și comandantul instituției penitenciare, ofițeri activi, făcând astfel parte din structura militară, întemeiată pe principiul subordonării ierarhice (vezi paragrafele 44 și 45 de mai sus). Or, această legătură instituțională se traduce, în speță, printr-o lipsă de independență și de

imparțialitate a procurorului militar în desfășurarea anchetei (vezi, *mutatis mutandis*, *Barbu Anghelescu împotriva României*, nr. 46.430/99, § 67, 5 octombrie 2004, și *Bursuc împotriva României*, nr. 42.066/98, § 107, 12 octombrie 2004).

82. Prin urmare, Curtea apreciază că această anchetă nu poate fi considerată eficientă.

83. Desigur, conform art. 278¹ din CPP, reclamantul ar fi putut să conteste neînceperea urmăririi penale în fața instanțelor care, conform legii în vigoare, puteau să retrimită cauza în fața aceluiași procuror.

În ceea ce privește eventuala trimitere în fața unui procuror militar, Curtea reamintește că a constatat că o astfel de cale de atac nu ar putea fi considerată efectivă.

84. În orice caz, Guvernul nu a oferit niciun exemplu de jurisprudență internă care să pedepsească deschiderea de către personalul din penitenciar a scrisorilor destinate deținuților.

85. În aceste circumstanțe, Curtea apreciază că ar fi excesiv să i se ceară reclamantului să epuizeze această cale de atac.

86. O ingerință în dreptul reclamantului la respectarea corespondenței sale încalcă Convenția în cazul în care nu respectă cerințele paragrafului 2 al art. 8. Așadar, trebuie analizat dacă ingerința în discuție era „prevăzută de lege“, dacă urmărea un scop legitim în sensul paragrafului respectiv și dacă era „necesară într-o societate democratică“ (*Cotleț împotriva României*, nr. 38.565/97, § 45, 3 iunie 2003).

87. Curtea reamintește că în hotărârile *Petra împotriva României* (Hotărârea din 23 septembrie 1998, Culegere 1998-VII, pp. 2.853-2.854, §§ 37 și 38) și *Cotleț*, (menționată mai sus, § 35), s-a constatat încălcarea art. 8 din Convenție cu motivarea că reglementarea în materie nu prezenta calitățile impuse de o „lege“, în sensul art. 8 § 2 din Convenție. Or, aceeași reglementare era în vigoare și aplicabilă faptelor din cauza de față.

88. Curtea apreciază că speța de față se aseamănă cu cauzele *Petra* și *Cotleț* menționate mai sus și constată că ingerința în speță nu era prevăzută de „lege“.

Având în vedere concluzia de mai sus, Curtea nu consideră necesar să verifice în speță respectarea celorlalte cerințe ale paragrafului 2.

89. Prin urmare, Curtea respinge excepția preliminară a Guvernului întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne și constată încălcarea art. 8 din Convenție.

IV. Asupra celorlalte pretinse încălcări

90. Din perspectiva art. 5 §§ 1 c), 3 și 4, reclamantul se plânde de arestarea sa în urma unui flagrant delict și la plasarea sa în stare de arest preventiv.

91. Conform jurisprudenței bine stabilite a Curții [*Wemhoff împotriva Germaniei*, Hotărârea din 27 iunie 1968, seria A nr. 7, pp. 23-24, § 9; *B. împotriva Austriei*, Hotărârea din 28 martie 1990, seria A nr. 175, p. 14, § 36, și *Negoescu împotriva României* (dec.), nr. 55.450/00, 17 martie 2005], persoanei condamnate în primă instanță, indiferent dacă a fost sau

nu arestată până în acel moment, îi sunt aplicabile prevederile art. 5 § 1 a) din Convenție, și nu cele ale art. 5 § 1 c). În speță, hotărârea pronunțată de prima instanță prin care reclamantul a fost condamnat a avut loc la data de 6 noiembrie 2001, iar la acea dată acesta nu avea la dispoziție nicio cale de atac. Or, cererea de față a fost introdusă abia la data de 7 noiembrie 2002. Rezultă că aceste capete de cerere întemeiate pe art. 5 § 1 c) au fost introduse după mai mult de 6 luni de la data la care a luat sfârșit încălcarea pretinsă [vezi și *Mujea împotriva României* (dec.), nr. 44.696/98, 10 septembrie 2002].

De asemenea, termenul de 6 luni a început să curgă la data de 6 noiembrie 2001 în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe articolul 5 §§ 3 și 4 din Convenție [vezi, *mutatis mutandis*, *Rosengren împotriva României* (dec.), nr. 70.786/01, 27 aprilie 2004].

92. Rezultă că aceste capete de cerere sunt tardive și trebuie respinse conform art. 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

93. Reclamantul susține că ar fi suferit rele tratamente în timpul arestului său preventiv din Cluj și București, precum și în timpul transferului său, din datele de 20 și 21 august 2001, între aceste două orașe. Curtea reamintește că detenția preventivă a reclamantului în arestul din Cluj a luat sfârșit la data de 26 februarie 2001, iar cea din arestul din București, în luna aprilie 2001, adică cu mai mult de 6 luni înainte de introducerea cererii în fața sa. Transferul în cauză a fost, de asemenea, efectuat cu mai mult de 6 luni înainte de data introducerii acestei cereri. Rezultă că și aceste capete de cerere sunt tardive și trebuie respinse conform art. 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

94. De asemenea, reclamantul susține că ar fi fost adus în cătușе la ședințele de judecată, fapt nedovedit de către acesta dincolo de orice dubiu. Presupunând chiar că i-ar fi fost aplicat un astfel de tratament, Curtea observă că reclamantul nu a formulat nicio plângere în fața autorităților naționale. Pe de altă parte, acesta nu a furnizat niciun element de probă care să susțină acest capăt de cerere.

95. Rezultă că acest capăt de cerere este vădit neîntemeiat și trebuie respins conform art. 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

96. Reclamantul consideră și că prezumția de nevinovăție a fost încălcată ca urmare a declarațiilor judecătorilor și procurorilor din timpul ședințelor de judecată, precum și ca urmare a trecerii reclamantului în rezervă din oficiu la data de 18 ianuarie 2001.

97. Curtea apreciază că niciunul dintre elementele dosarului nu indică o încălcare a principiului prezumției de nevinovăție ca urmare a declarațiilor făcute în timpul procesului propriu-zis, ținând cont în special de faptul că aceste declarații nu au fost făcute într-un context independent de procedura penală, cum ar fi, de exemplu, o conferință de presă, care impunea o mai mare prudență din partea autorităților (vezi, *mutatis mutandis*, *Daktaras*, menționată mai sus, § 44). În plus, cererea de recuzare a anumitor membri ai completului de judecată a fost respinsă ca nedovedită la data de 16 octombrie 2001 de tribunalul militar teritorial (vezi paragraful 31 de mai sus).

98. Curtea observă în continuare că trecerea în rezervă a reclamantului la data de 18 ianuarie 2001 a respectat reglementările în materie, care fac trimitere doar la cadrele militare împotriva cărora a fost începută urmărirea penală, fără a presupune dinainte vinovăția lor (vezi paragraful 47 de mai sus). Nici această lege, nici aplicarea sa în speță nu indică o încălcare a prezumției de nevinovăție a reclamantului.

99. Rezultă că acest capăt de cerere este vădit neîntemeiat și trebuie respins conform art. 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

100. În fine, reclamantul susține că telefonul mobil al soției sale a fost ascultat ilegal de către autorități, în special după introducerea cererii de față, astfel încălcându-se prevederile art. 8 din Convenție.

101. Curtea observă că reclamantul nu a adus niciun element de probă în sprijinul afirmației sale. Presupunând chiar că s-ar putea pretinde victimă în speță, Curtea consideră că acest capăt de cerere este vădit neîntemeiat. Pe cale de consecință, Curtea îl respinge conform art. 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

V. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

102. Conform art. 41 din Convenție,

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

103. Reclamantul solicită suma de 100.324,15 euro (EUR) pentru prejudiciul material, din care 71.496,15 EUR reprezentând salariul neîncasat în timpul detenției sale, ținând cont de veniturile sale dinainte de data arestării sale, 10.000 EUR reprezentând lipsa de câștig, 15.000 EUR rezultând din împrumuturile contractate de reclamant pentru a-și întreține familia, iar 3.828 EUR reprezentând creanțele pe care nu le-a putut recupera din cauza încarcerării sale.

De asemenea, el solicită suma de 9.900.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral, pe care susține că l-a suferit.

104. Guvernul consideră că prejudiciul material nu este dovedit și că, în orice caz, reclamantul nu poate pretinde plata salariului pe care l-ar fi putut câștiga în perioada cât a stat în detenție, având în vedere că nu a efectuat nicio contraprestație. Pe de o parte, acesta consideră că împrumuturile contractate de reclamant nu atrag răspunderea statului și, pe de altă parte, că reclamantul nu a fost în niciun caz împiedicat să își recupereze creanțele în timpul detenției sale.

În fine, Guvernul consideră că suma solicitată ca daune morale este exagerată și că nu există raport de cauzalitate între suma cerută și prejudiciul suferit.

105. Curtea reamintește că, în speță, a constatat încălcarea principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la secretul corespondenței reclamantului în timpul detenției sale. Din acest motiv, numai prejudiciul cauzat de faptele ce constituie aceste încălcări va putea fi acoperit prin intermediul prezentei hotărâri. În acest sens, Curtea nu distinge nicio legătură de cauzalitate între încălcările constatate și prejudiciul material invocat și respinge aceste cereri. În schimb, ea consideră că este cazul să îi acorde reclamantului suma de 2.000 EUR cu titlu de prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

106. Reclamantul solicită și suma de 2.956,46 EUR pentru cheltuielile de judecată angajate în fața instanțelor interne și în fața Curții. Prin intermediul avocatului său, domnul Mateuț, reclamantul trimite un raport detaliat al cheltuielilor sale, inclusiv chitanțele ce justifică plata, în anul 2001, a sumei de 2.894.000 lei românești vechi (ROL) către avocați, bilete de tren între Gherla și Cluj datând din anul 2001 și având o valoare totală de 2.411.600 ROL, precum și suma de 14.980.293 ROL pentru combustibilul utilizat, 2.869.540 ROL reprezentând diverse facturi și 4.766.100 ROL reprezentând valoarea coletelor și scrisorilor trimise reclamantului în închisoare de către familia sa.

107. Guvernul consideră că legătura de cauzalitate dintre preținsele cheltuieli și încălcările invocate în fața Curții nu a fost dovedită și consideră, prin urmare, că cererile reclamantului nu sunt justificate și trebuie respinse de Curte.

108. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care li s-a stabilit veridicitatea, necesitatea și caracterul rezonabil. În speța de față, ținând cont de documentele aflate la dosar și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabilă suma de 200 EUR, cu toate cheltuielile incluse, pe care i-o acordă reclamantului.

C. Dobânzi moratorii

109. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA

1. unește cu fondul și respinge excepția preliminară a Guvernului de neepuizare a căilor de atac interne în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 8;

2. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 §§ 1 și 2 (cu privire la conferința de presă din data de 19 decembrie 2000) și pe art. 6 § 3 și art. 8 (cu privire la respectarea secretului corespondenței în închisoare) și inadmisibilă în rest;

3. hotărăște că nu a avut loc încălcarea art. 6 §§ 1 și 3 din Convenție;

4. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 § 2 din Convenție;

5. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 8 din Convenție;

6. hotărăște:

a)ca statul pârât să îi plătească reclamantului, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri conform art. 44 § 2 din Convenție, suma de 2.000 EUR (două mii euro) cu titlu de daune morale și 200 EUR (două sute euro) pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, ce vor fi convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății;

b)ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

7. respinge cererea de reparație echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză, ulterior comunicată în scris la data de 25 martie 2008, conform art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,
președinte

Santiago Quesada,
grefer